

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-124/10 P

**Evropska komisija
proti
Électricité de France (EDF)**

„Pritožba — Državne pomoči — Odpoved davčni terjatvi — Oprostitev davka od dohodkov pravnih oseb — Povečanje kapitala — Ravnanje države kot preudarnega zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu — Merila za razlikovanje med državo kot delničarko in državo kot izvajalko prerogativ javne oblasti — Opredelitev referenčnega zasebnega vlagatelja — Načelo enakega obravnavanja — Dokazno breme“

Povzetek sodbe

1. *Pomoči, ki jih dodelijo države — Pojem — Presoja na podlagi merila zasebnega vlagatelja — Država delničarka podjetja — Država kot javna oblast — Razlikovanje glede na uporabo merila zasebnega vlagatelja*

(člen 87(1) ES)

2. *Pomoči, ki jih dodelijo države — Pojem — Presoja na podlagi merila zasebnega vlagatelja — Presoja glede na vse upoštevne elemente transakcije in njenega okvira — Obveznost države članice, da predloži objektivne in preverljive elemente, iz katerih izhaja gospodarska narava njene dejavnosti*

(člen 87(1) ES)

3. *Pomoči, ki jih dodelijo države — Pojem — Država članica, ki dodeli pomoč in je davčna upnica in edina delničarka javnega podjetja, katerega kapital se poveča zaradi odpovedi davčni terjatvi — Uporaba merila zasebnega vlagatelja*

(člen 87(1) ES)

4. *Pomoči, ki jih dodelijo države — Pojem — Presoja na podlagi merila zasebnega vlagatelja — Uporaba merila zasebnega vlagatelja za davčne ukrepe*

(člen 87(1) ES)

1. Pogoji, ki jih mora izpolnjevati ukrep, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot pomoč v smislu člena 87 ES, niso izpolnjeni, če lahko upravičeno javno podjetje isto ugodnost, kot je ta, ki mu je bila dodeljena z državnimi sredstvi, prejme v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim tržnim razmeram, pri čemer se ta presoja za javna podjetja načeloma opravi z uporabo merila zasebnega vlagatelja.

V zvezi s položajem, v katerem je država, na eni strani, delničarka podjetja in na drugi strani deluje kot javna oblast, je treba pri presoji vprašanja, ali bi zasebni vlagatelj, ki je v položaju, ki je zelo podoben položaju države, v običajnih tržnih razmerah sprejel isti ukrep, upoštevati samo koristi in obveznosti, povezane s položajem države kot delničarke, in ne tistih, ki so povezane z njeno javno oblastjo.

Vlogi države kot delničarke podjetja na eni strani in države kot javne oblasti na drugi strani je treba namreč razlikovati. Zato je uporaba merila zasebnega vlagatelja na koncu odvisna od tega, ali država članica kot delničarka, in ne kot javna oblast, dodeli gospodarsko prednost podjetju, katerega lastnica je.

V tem okviru merilo zasebnega vlagatelja ni izjema, ki se uporablja le na predlog države članice, če so izpolnjeni temeljni sestavni deli pojma državne pomoči, nezdružljive s skupnim trgom, iz člena 87(1) ES. To merilo je namreč, če se uporabi, med elementi, ki jih Komisija mora upoštevati za ugotovitev obstoja take pomoči. Zato mora Komisija, če je očitno, da bi bilo mogoče uporabiti merilo zasebnega vlagatelja, zadevno državo članico prositi, naj ji predloži vse upoštevne podatke, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabnost in uporabo tega merila izpolnjeni, in lahko preučitev takih podatkov zavrne le, če so bili predloženi dokazi ugotovljeni po sprejetju odločbe o zadevni naložbi.

(Glej točke od 78 do 81, 103 in 104.)

2. Če se država članica v takem položaju v upravnem postopku sklicuje na to merilo, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je izvedeni ukrep sprejela kot delničarka. Na podlagi teh dokazov mora biti jasno razvidno, da je zadevna država članica predhodno ali sočasno z dodelitvijo gospodarske prednosti z dejansko izvedenim ukrepom sprejela odločbo o naložbi v podjetje pod javnim nadzorom. V zvezi s tem bi bili lahko zlasti potrebni dokazi, na podlagi katerih bi bilo razvidno, da ta odločitev temelji na ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil racionalni zasebni vlagatelj, ki je v zelo podobnem položaju kot država članica, preden bi izvedel navedeno naložbo, da bi lahko opredelil prihodnji donos take naložbe.

Nasprotno, ekonomske ocene, izvedene po dodelitvi take prednosti, naknadna ugotovitev dejanskega donosa naložbe, ki jo izvede zadevna država članica, ali naknadne utemeljitve dejansko uporabljenega postopka ne morejo zadostovati za dokaz, da je ta država članica predhodno ali sočasno s to dodelitvijo tako odločitev sprejela kot delničarka. Če zadevna država članica Komisiji predloži zahtevane dokaze, mora ta opraviti globalno presajo, pri čemer mora poleg dokazov, ki jih je predložila ta država članica, upoštevati vse druge upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali je navedena država članica zadevni ukrep sprejela kot delničarka ali kot javna oblast. Zlasti so lahko upoštevni narava in predmet tega ukrepa, okvir, v katerega se uvršča, želeni cilj ter pravila, ki veljajo za ta ukrep.

(Glej točke od 82 do 86.)

3. Člen 87(1) ES določa, da je kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki glede na svoje učinke izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, nezdružljiva s skupnim trgom, če prizadene trgovino med državami članicami. Poleg tega je namen uporabe merila zasebnega vlagatelja določiti, ali je kakršna koli gospodarska prednost, dodeljena javnemu podjetju iz državnih sredstev, zaradi svojih učinkov taka, da izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco in prizadela trgovino med državami članicami.

Tako je namen te določbe in tega merila preprečiti, da bi bilo upravičeno javno podjetje zaradi državnih sredstev v ugodnejšem finančnem položaju kot njegovi konkurenti. Vendar finančni položaj upravičenega javnega podjetja ni odvisen le od oblike dodelitve te ugodnosti, ne glede na njeno naravo, ampak tudi od zneska, ki ga prejme na koncu.

Splošno sodišče se lahko torej, ne da bi napačno uporabilo pravo, pri svoji analizi uporabe merila zasebnega vlagatelja osredotoči na izboljšanje finančnega položaja podjetja in na učinke zadevnega ukrepa na konkurenco, in ne na davčno naravo sredstev, ki jih je uporabila zadevna država članica.

Glede na cilje iz člena 87(1) ES in merilo zasebnega vlagatelja je treba namreč gospodarsko prednost, tudi če je dodeljena z davčnimi sredstvi, presoјati zlasti glede na merilo zasebnega vlagatelja, če je na podlagi celostne presoje – če se ta glede na okoliščine primera zahteva – očitno, da je zadevna država članica vendarle kljub uporabi teh sredstev, pri čemer je šlo za izvajanje javne oblasti, navedeno ugodnost dodelila kot delničarka podjetja, katerega lastnica je.

(Glej točke od 88 do 92.)

4. Merilo zasebnega vlagatelja je mogoče uporabiti tudi v primeru, ko se uporabijo davčna sredstva. V zvezi s tem, če zasebni vlagatelj ne bi mogel izvesti naložbe, kot jo je v primerljivih razmerah izvedla država, ker bi moral plačati davek in ker bi lahko samo navedena država kot davčni organ obdržala zneske, ki ustrezajo temu davku, je treba navesti, prvič, da mora v zvezi z zadevno računovodsko transakcijo zasebno podjetje, ki je v položaju podjetja, in ne njegov delničar, plačati navedeni davek.

V tem primeru bi torej uporaba merila zasebnega vlagatelja omogočala določiti, ali bi zasebni delničar v podobnih pogojih vložil znesek, enak dolgovanemu davku, v podjetje, ki je v primerljivem položaju s položajem podjetja.

Drugič, morebitna razlika med stroški zasebnega vlagatelja in stroški, ki jih ima država kot vlagatelj, ne nasprotuje uporabi merila zasebnega vlagatelja. To merilo namreč omogoča natančno ugotovitev, med drugim, ali obstaja taka razlika, in omogoča, da se ta razlika upošteva pri presoji vprašanja, ali so izpolnjeni pogoji, določeni s tem merilom.

(Glej točke od 94 do 96 in 98.)